

foglaló műveknek az adott témakörrel foglalkozó részeire is utalnak. A 3569 tételt tartalmazó kötet szerkezete jól áttekinthető, néhol azonban talán túlságosan kis fejezetekre van bontva. Sajnálatos, hogy jó néhány téma esetében a tételek a szerzők nevének betűrendjében követik egymást, holott az időrend a téma történeti fejlődését is jobban illusztrálja, s így sokkal hasznosabb lett volna. A kötetben könnyen tájékozódhatunk a részletes tartalomjegyzék, a tételszámokra utaló szerzői névmutató, a tárgyalt személyek és témakörök ne-

vét egyetlen rendszerben közlő tárgymutató alapján. A bibliográfiát haszonnal forgathatják a tájékoztató könyvtárosok, a tanárok, az ismeretterjesztéssel foglalkozók, valamint az érdeklődő nagyközönség tagjai is. Jó lenne e munka szerves folytatásaként folyamatosan közreadni az 1980 után megjelent irodalmat is, és esetleg nagy vonalakban követve a mű szerkezetét, tematikus katalógust szerkeszteni. (*Debrecen 1981. Hajdú-Bihar megyei Könyvtár. Házi soksz. 485 l.*)

Csomor Tibor

Lapozgató

A levéltári évkönyvek közül a Somogy megye múltjából című sorozat 13. kötetére, az 1982. évre azért kell felhívni a figyelmet, mert a sorozat, amelyben ez megjelent, a legfrissebb és legszínvonalasabb a maga műfajában, s — előző kötetéhez hasonlóan — nemcsak helyi, Somogy megyei vonatkozású, hanem a Dunántúl történetével foglalkozó, sőt az országos történetírás számára is felhasználható tanulmányokat közöl. Ilyen például *Komjáthy Miklós* folytatásos forrásközlése a somogyi konvent II. Ulászló-kori okleveleiről, *Kanyar József* tanulmánya a dél-dunántúli püspökségben a XVIII—XIX. században használt tankönyvekről és pedagógiai kézikönyvekről, *Kelemen Elemér* a Dunántúl 1867 és 1900 közötti népoktatásáról (a szerző *Néptanítók Somogyban a kiegyezés korában* című munkáját a *Somogyi Almanach* nevű kitűnő kiadványsorozat 34—35. számaként külön jelentette meg a Somogy megyei Levéltár), továbbá *Andrássy Antal*nak a szó szoros értelmében vett izgalmas írása a kalandos sorsú Noszlopy Gáspár illegális éveiről (1849—1853) és *Tilkovszky Lóránt* tanulmánya a magyarországi német mozgalom külföldről támogatott náci irányzata elleni harc 1935—1936-os időszakáról. (1982. 448 l. — 98 Ft) — Az ugyancsak rendszeresen jelentkező **Hajdú-Bihar megyei levéltári évkönyvsorozat 1981. évi, VIII. kötet**e egységes szerkesztetű: elsősorban iskolatörténeti és közművelődéstörténeti tanulmányokat közöl részben megyei, részben tiszántúli kitekin-téssel. Könyvtártörténeti szempontból fontos a két világháború között Hajdúböszörményben működő olvasóköri történetét feldolgozó írás, *Radics Kálmán* munkája. Ez a kötet adott helyet a

Bényei Miklós által szerkesztett, *Hajdú-Bihar megye helytörténeti irodalma 1980.* című kitűnő, név- és helymutatóval is feltárt bibliográfiának. (1981 [1982] 227 l. — 30 Ft). *A Hajdú-Bihar megyei Levéltár közleményei* nevű sorozat 17. köteté „... **Munkát, szellemet, észt...**” címmel a megye 1944 és 1956 közötti iskolán kívüli népművelésének dokumentumait tartalmazza időrendi csoportosításban. *A Gazdag István* levéltárigazgató által szerkesztett gyűjtemény nagyon sok könyvtári dokumentumot is közlétesz, ezek ismerete nélkülözhetetlen a felszabadulás utáni könyvtárügy történetét tanulmányozók vagy feldolgozók számára. (1981 [1982] 265 l. — 30 Ft). — Hajdú-Bihar gazdag olvasóköri hagyományaira vonatkozó adalékokat az a kötet is tartalmaz, amelyet a Hajdúszoboszlói Városi Tanács adott ki **Tanulmányok és dokumentumok Hajdúszoboszló történetéből a Tanácsköztársaság leverésétől a felszabadulásig** címmel. A szintén *Gazdag István* által szerkesztett kiadvány az ismert fürdőváros gazdasági életével és politikai történetével foglalkozó áttekintéseken kívül tárgyalja az 1919–1944-es időszak oktatás- és népműveléstörténetét is (*Tóth Béla*), a város sajtótörténetét pedig *Bényei Miklós* könyvtáros tanulmánya tárja fel. (Hajdúszoboszló 1981 [1982] 149 l. — 30 Ft). — **A Debrecen város magisztrátusának jegyzőkönyvei** című sorozatnak az 1550 és az 1551-es évre vonatkozó köteté a megyei levéltár és a Kossuth Lajos Tudományegyetem középkori magyar történelmi tanszékének közös kiadványaként, *A Hajdú-Bihar megyei Levéltár forráskiadványainak* 3. füzeteként jelent meg *Balogh István* válogatásában és dokumentum-fordításaival. (1982. 92 l.)